

Wprowadzenie

Zacznijmy od frazy nieco patetycznej: „[...] najwspanialszy koniec może spotkać człowieka na góskim szczycie. Od śmierci w dolinach uchroni mnie, Panie!”¹. Ten akt strzelisty wznoszony przez Roberta Macfarlane’a niech będzie dobrym zaczynem górskich opowieści, w których groza i strach mieszają się z radością i podziwem, zaś potworność dzieli niewiele od wzniosłości. Lektura kolejnego numeru „Fabrica Litterarum Polono-Italica” (opatrzonego tytułem: *W stronę mountain studies*) poza intelektualnym wyzwaniem, odczytywanym w wygodnym fotelu, niech będzie również przygodą wyzwalającą hologramy góskiego krajobrazu, wejściem na oznakowane przez nasze Autorki i naszych Autorów, górskie ścieżki.

Wszyscy wiemy, że góry i literaturę łączy swoiste „poręczowanie” – to zawsze praca zespołowa i wyraz wysublimowanego artyzmu, naznaczonego wspólnotowym kunsztem: „ręczna robota”. Czubki kurczowo wczepionych w skałę palców i wielogodzinny uścisk kreślącego zdania ołówka znamionuje ten sam wysiłek, wytrwałość w twórczym zdobywaniu świata: bądź to realnego, bądź tekstowego.

„Żyj ryzykownie!” – zachęca i prowokuje nas Fryderyk Nietzsche. Ocieranie się o śmierć, zbliżanie się do granic wytrzymałości, bycie uważnym i pobudzonym – być może taka „aktywność” wspinacza, pisarza i badacza znowu przybliży do siebie te z pozoru odległe wybory dróg życiowych. Dla niemieckiego filozofa ryzykowna ścieżka postępowania równoznaczna była z praktykowaniem zuchwałego myślenia – z ekwilibrystycznym balansowaniem na linie, ponad przepaścią. Nieprzypadkowo słynny „eksploracyjny” fragment *Wiedzy radosnej* otwiera metafora góry-wulkanu:

¹ R. Macfarlane (2018): *Góry. Stan umysłu*. Tłum. J. Konieczny. Wydawnictwo Poznańskie, Poznań, s. 19.

Budujcie miasta swe na Wezuwiuszu! Wysyłajcie swe statki na niezbadane morza! Żyćcie w wojnie z równymi sobie i z samymi sobą. Bądźcie łupieżcami i zdobywcami, dopóki nie możecie być władcami i posiadaczami [...]².

Poruszeni słowami Nietzschego, żywimy jednak nadzieję, że nasza wektorowa (*W stronę...*) propozycja badawcza nie okaże się nazbyt „zuchwałą i ryzykowną”. Mamy wszakoż świadomość istnienia tradycji „studiów górskich” w Polsce, ich wieloletniej perspektywy. Chcemy – mimo to – odważnie przesunąć granicę aktywności naukowej (wytyczonej dotychczasowym wysiłkiem głównie przedstawicieli nauk humanistycznych) – stąd zaproszenie kierowane pierwotnie także do aktywnych badaczy, wchodzących w obręb innych dyscyplin: medycznych, przyrodniczych czy inżynierskich. I taki, bardzo zróżnicowany oraz wieloprofilowy zespół – udało nam się w proponowanym tomie zebrać... Ufamy, iż w ten sposób jednamy interesy różnych grup badawczych – nieoczywistych akademickich wspólnot, zainteresowanych wielotorową eksploracją obszaru: *mountain studies*.

Obok głównego zestawu tematycznego (*Artykuły i rozprawy*) znalazły się w najnowszym numerze czasopisma także teksty zasilające inną stałą sekcję: *Varia*. Publikujemy tu trzy artykuły, odsyłające do różnych obszarów badań. Moduł otwiera esej poświęcony analizie krótkiego traktatu *De genere demonstrativo* autorstwa padewskiego retora i filozofa Sperone Speroniego. Następnie prezentujemy szkic o polityczności *La virtù sconosciuta* Vittorio Alfieriego. Dział zamyka artykuł podejmujący analizę twórczości Elémire Zolli, publikowanej na łamach „Nuovi Argomenti”.

Całości tomu dopełnia niewielki korpus (przetłumaczonych na język włoski) listów wybitnego polskiego himalaisty – Jerzego Kukuczki – kierowanych do żony Cecylii. Zapisy epistolograficzne zostały podzielone na dwa symetryczne bloki tekstowe. Publikujemy obecnie pierwszą część zbioru (dział: *Przekłady*). Pozostały zestaw korespondencji zostanie zaprezentowany w drugim, tegorocznym numerze „Fabrica Litterarum Polono-Italica”.

Zapraszamy zatem na szlak!

Wojciech Kukuczka, Ilona Chylińska, Miłosz Piotrowiak, Mariusz Jochemczyk

2 F. Nietzsche (1991): *Wiedza radosna*. Przeł. L. Staff. Wydawnictwo „bis”. Warszawa, s. 230 [reprint].